PORT OF HAMINAKOTKA

Lausunto
6.11.2024

HE 178/2024 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi merenkulun ympäristönsuojelulain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta sekä Hongkongin yleissopimuksen, MARPOL-yleissopimuksen liitteiden muutosten ja Lontoon pöytäkirjan liitteiden muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi.

Meriympäristön suojeleminen
HaminaKotka Satama Oy pitää ympäristön suojelemiseen tähtääviä suunnitelmia kannatettavina. Erilaisten jätteiden päästäminen Suomen aluevasillä herkkään merialueeseen tulee minimoida. Kaikkien jätetyyppien vastaanoton, käsittelyn ja hävittämisen kustannukset peritään ja tullaan perimään jätteen jättävältä alukselta joko alusjätemaksulla tai erillisillä maksuilla joilla katetaan jätehuollon kustannukset.

Jakeluinfra-asetuksen täydentäminen
Jakeluinfra-asetuksen täydennykset osaltaan tarkentavat Satamilta vaadittavia toimia, sekä selventävät alusten velvollisuutta käyttää maasähköä. Täsmennystä jossa maasähkön korvaavan puhtaan energian tulee olla nollapäästöistä pidämme hyvänä.
Kun uusien, puhtaiden polttoaineitten käyttöönottoa ja jakelua suunnitellaan edelleen, tulee toiminnan olla markkinalähtöistä,jo maasähkön jakeluinfran kustannuksien kattaminen kestää pitkään ja osiltaan epävarmaa. Uusien energiamuotojen ja polttoaineiden käyttöönottamista ja jakelua suunniteltaessa satamien tulee osaltaan olla informoituja sekä mukana suunnittelussa soveltuvin osin jo alusta alkaen.

Aiemmassa lausunnossamme esitetyt huolenaiheet ovat yhä voimassa, siltä osin kun niitä ei täydennyksissä ole huomioitu.

Alla aiempi lausuntomme edelliseen lausuntopyyntöön:
Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi merenkulun ympäristönsuojelulain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta sekä Hongkongin yleissopimuksesta ja MARPOL-yleissopimuksen ja Lontoon pöytäkirjan muutoksista

HaminaKotka Satama Oy on tutustunut esityksen pääasialliseen sisältöön ja pitää Suomen aluevesien suojelua erittäin tärkeänä.

Aluspäästökiellot Suomen aluevesillä:

Käsitellyt käymäläjätevedet ja harmaat vedet:

Hallituksen esityksessä arvioidaan, että aluksille ei koidu käsiteltyjen käymälävesien jättämisestä lisäkustannuksia, koska jättämisestä ei koidu erillistä kustannusta (no special fee-järjestelmä, joka tarkoittaa, ettei erillistä maksua tästä jätteestä kanneta).
Tämä ei kuitenkaan ole totta, vaan satamat perivät alusjätemaksua jokaiselta alukselta ja maksun tulee kattaa jätehuollon kustannukset.

Jätemaksu voi olla erillinen maksu tai sisällytetty satamamaksuun ja kaikilla satamilla on oma käytäntönsä, mutta jokaisen sataman tulee periä riittävästi kaikkien kulujen kattamiseksi. Jos käymäläjätevesien määrä

kasvaa, kasvaa samassa suhteessa kaikkien alusten alusjätemaksut, myös niiden, jotka käydessään eivät jätä jätteitä. Käymäläjätevesi ei siis ole maksutonta.

Harmaan veden jättäminen satamaan ei myöskään ole maksutonta, vaan sisältyy alusjätemaksuun, jos se on sekoitettu käymäläjäteveteen. Jos harmaan veden jättäminen satamaan yleistyy, nostaa se samassa suhteessa kaikkien alusten alusjätemaksua siinä tapauksessa, että satamat velvoitetaan ottamaan harmaa vesi vastaan. Satamien pitää varautua siihen, että kaikki satamassa käyvät alukset jättävät aina jätteensä satamaan.

Jos harmaan veden määrä on noin kymmenkertainen käymäläjäteveteen nähden (esityksessä olevien koko Itämeren arvioiden perusteella) nousee maksukin kymmenkertaiseksi jätevesien osalta. Lisäksi satamissa, joissa jätevesi noudetaan säiliöautolla, autojen käyttöaika/laiva kasvaa ja tämä nostaa maksua huomattavan määrän.

Uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden meriliikenteessä annettua asetusta täydentävä kansallinen säätely:

HaminaKotka Satama näkee, että satamanpitäjille esitetyt tehtävät tulevat aiheuttamaan satamille lisätyötä ja -tehtäviä suhteessa nykyiseen, sekä aiheuttamaan lisäkoulutustarvetta henkilöstölle. Satamien lisääntyvät kustannukset tulevat kohdistumaan esimerkiksi nousevan tavaramaksun muodossa asiakkaille ja lisäämään meriliikenteen kuljetuskustannuksia.

Jakeluinfra-asetusta koskeva täydentävä kansallinen sääntely (satamien maasähkö)

HaminaKotka Satama haluaa korostaa, että maasähkön rakentamisen kustannuksiin tulee varmistaa riittävä taloudellinen tuki, jotta rakentamisen investoinnilla on mahdollisuus kuolettaa itsensä esimerkiksi 20 vuoden aikana. Tilanne, jossa esimerkiksi jokin uusiutuva polttoaine tulkitaan päästöttömäksi tulevaisuudessa, heikentää maasähkön markkina-asemaa merkittäväksi ja aiheuttaa investoinnin takaisinmaksun vaaraan. Vastaavasti kuin satamien pitäjät velvoitetaan rakentamaan riittävät maasähkörakenteet, tulee myös alukset velvoittaa käyttämään maasähköä. Mikäli merkittävällä osalla aluksista ei ole siirtymäajan lopussa valmiutta käyttää laiturissa ollessaan maasähköä, tulee satamanpitäjiin kohdistuvaa siirtymäaikaa jatkaa. HaminaKotka Sataman näkemyksen mukaan yhtenäinen standardi tai vakiintunut käytäntö siitä, miten maasähkö liitetään alukseen, puuttuu. Tämä voi aiheuttaa tilanteen, jossa eri satamissa ja aluksissa olevat järjestelmät eivät ole keskenään yhteensopivia.

HaminaKotka Satama Oy

Esa Paronen

Tekninen johtaja

PORT OF HAMINAKOTKA